

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Філософія сталого розвитку»

Кафедра
теорії, історії та філософії права

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузь знань: К «Безпека та оборона»
Спеціальність: К9 «Правоохоронна діяльність»
Освітня програма: Правоохоронна діяльність
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова навчання: українська
Форма підсумкового контролю: залік

Пендюра Максим Миколайович

Посада: завідувач кафедри
Вчений ступінь, звання: кандидат юридичних наук, доцент
Тел.: 066-790-70-30
E-mail: kafedra_tifp_nnipp@navs.edu.ua
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 418Б
Профайл викладача:
https://scholar.google.com/citations?user=siT_HG0AAAAJ&hl=ru

Пилипенко Вікторія Вікторівна

Посада: доцент
Вчений ступінь: кандидат історичних наук
Тел: 066-092-00-89
E-mail: viktoriipulypenko1991@gmail.com
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 721
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=JW7mNc0AAAAJ>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять

Тел.: 066-790-70-30
Е - м а і л :
kafedra_tifp_nnipp@navs.edu.ua
Робоче місце: каб. 418Б

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

Денна форма навчання:

Заочна форма навчання:

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку» полягає у:

формуванні у майбутніх правоохоронців системного розуміння концепції сталого розвитку як обов'язкової складової сучасної правової держави та демократичного суспільства;

розвитку критичного, аналітичного та етично орієнтованого мислення, здатності застосовувати філософські та правові підходи до вирішення комплексних суспільних проблем;

формуванні компетентності усвідомлювати та реалізовувати цінності громадянського демократичного суспільства, необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

вихованні готовності до доброчесної, недискримінаційної та гендерно-чутливої професійної діяльності, протидії корупції та зловживанням владою;

розвитку навичок самостійного пошуку, критичного аналізу та застосування новітньої правової інформації для професійного зростання протягом життя.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 90:

денна форма навчання: аудиторних годин – 48, самостійної роботи – 42;

заочна форма навчання: аудиторних годин – 14, самостійної роботи – 76.

Форми та методи навчання інституційна (очна (денна), заочна); частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Поточний контроль: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; реферативне повідомлення; поняттєвий диктант; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Підсумковий контроль: проводиться у формі заліку та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, в терміни, встановлені графіком освітнього процесу. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені програмою навчальної дисципліни. Застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: вступ до спеціальності, теорія і історія держави та права, філософія, логіка, конституційне право України, основи економіки, інформаційні технології та системи, цивільне право та процес, забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності, професійна комунікація.

Постреквізити: практика застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти бакалавр зі спеціальності 262 Правоохоронна діяльність	
<p>Програмні результати навчання:</p> <p>РН1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.</p> <p>РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.</p> <p>РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.</p> <p>РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.</p>	<p>Загальна компетентність (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем</p> <p>ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК):</p> <p>СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу</p>

	<p>правових явищ.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК9. Здатність надавати правоохоронні послуги.</p> <p>СК19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.</p>
--	--

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

- ~ здатність самостійно приймати рішення;
- ~ навички комунікації;
- ~ здатність вирішувати практичні проблеми.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
<p>Філософія сталого розвитку: зміст, правова природа та сучасні виклики.</p>	<p>Лекція. План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція концепції сталого розвитку від Стокгольмської конференції 1972 р. до Декларації Ріо-де-Жанейро 1992 р. Зв'язок з історичним розвитком міжнародного права. 2. Правова природа Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року (Agenda 2030) та її співвідношення із Загальною декларацією прав людини. 3. Роль права як інструменту реалізації принципів сталого розвитку. Конституційні засади соціальної держави в Україні (ст. 1, 3, 13 Конституції України). 4. Вплив воєнного стану на економічну стабільність та права людини. Правові та етичні аспекти відновлення громад в умовах збройного конфлікту. <p>Семінарське заняття (4 год.): індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Еволюція концепції сталого розвитку від Стокгольмської конференції 1972 р. до Декларації Ріо-де-Жанейро 1992 р. Зв'язок з історичним розвитком міжнародного права. 6. Правова природа Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року (Agenda 2030) та її співвідношення із Загальною декларацією прав людини. 7. Роль права як інструменту реалізації принципів сталого розвитку. Конституційні засади соціальної держави в Україні (ст. 1, 3, 13 Конституції України). 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції</p> <p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. <i>Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія формування концепції сталого розвитку: від Стокгольмської конференції до Порядку денного 2030. 2. Правова природа Декларації Ріо: аналіз її впливу на міжнародне та національне право. 3. Роль конституційного права в реалізації принципів сталого розвитку в умовах воєнного стану в Україні. 4. Сучасні виклики сталого розвитку для України: правовий аналіз відновлення після конфліктів. <p><i>4. Пройти тестування з теми.</i></p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити текст Декларації Ріо 1992 року та її принципи. 2. Проаналізувати Порядок денний на XXI століття (Agenda 21) та його правові аспекти. 3. Ознайомитися з ключовими міжнародними документами ООН щодо сталого розвитку. 4. Дослідити вплив воєнного стану на економічну стабільність України через призму права. 5. Вивчити роль ЄСПЛ у вирішенні справ, пов'язаних зі сталим розвитком. <p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати правовий

	<p>8. Вплив воєнного стану на економічну стабільність та права людини. Правові та етичні аспекти відновлення громад в умовах збройного конфлікту.</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Вплив воєнного стану на реалізацію принципів сталого розвитку. Застосування норм міжнародного гуманітарного права (Женевські конвенції 1949 р.).</p> <p>2. Декларація Ріо-де-Жанейро 1992 р. як основа для формування національного екологічного та соціального законодавства України.</p> <p>3. Економічна стабільність як складова сталого розвитку в умовах воєнного часу. Антикорупційні механізми та принципи доброчесності в правозастосуванні.</p> <p>4. Роль міжнародних документів у формуванні національної політики сталого розвитку. Значення самоосвіти та професійного розвитку юриста в аналізі сучасних викликів.</p>	<p>висновок щодо застосування Декларації Ріо в українському законодавстві.</p> <p>2. Проаналізувати кейс відновлення після екологічної катастрофи в Україні (наприклад, Чорнобиль).</p> <p>3. Розробити стратегію правового захисту прав людини в умовах економічної нестабільності.</p> <p>4. На підставі фабули: Підприємство скидає відходи у річку під час воєнного стану, бо «немає іншого виходу». Місцеві жителі скаржаться на погіршення здоров'я. Виконайте завдання: Напишіть коротке рішення суду, посилаючись на ст. 50 Конституції України або ст. 8 ЄКПЛ.</p> <p>5. Провести порівняльний аналіз міжнародних і національних норм щодо сталого розвитку.</p>
<p>Цілі сталого розвитку ООН та механізми їх імплементації в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття (4 год.): індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <p>1. Правове підґрунтя Цілей сталого розвитку ООН №1 (викорінення бідності) та №13 (боротьба зі зміною клімату). Зв'язок з Паризькою угодою 2015 р.</p> <p>2. Нормативно-правова база України, що відповідає Цілям сталого розвитку (Стратегія сталого розвитку, державні програми, закони).</p> <p>3. Роль Верховної Ради України, Кабінету Міністрів та органів місцевого самоврядування в імплементації</p>	<p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем):</p> <p>1. 17 Цілей сталого розвитку ООН: правовий аналіз їх взаємозв'язку.</p> <p>2. Імплементація ЦСР в українському законодавстві: роль парламенту та уряду.</p> <p>3. Практичні кейси адаптації ЦСР до місцевого самоврядування в Україні. Виклики імплементації ЦСР в умовах децентралізації реформи</p> <p>4. <i>Пройти тестування з теми.</i></p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p>

	<p>ЦСР.</p> <p>4. Практичні приклади адаптації міжнародних стандартів ЦСР до українського законодавства (на прикладі екологічних та гендерних норм).</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Механізми моніторингу та звітності щодо виконання Цілей сталого розвитку в Україні.</p> <p>2. Інтеграція ЦСР №5 (гендерна рівність) та №16 (мир, справедливість і сильні інститути) в діяльність органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Виклики імплементації ЦСР в умовах воєнного стану та децентралізації. Правові та управлінські аспекти.</p> <p>4. Роль правоохоронних органів та юридичної спільноти в забезпеченні досягнення ЦСР на місцевому рівні.</p>	<p>1. Вивчити текст Резолюції ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року».</p> <p>2. Проаналізувати національні стратегії України щодо досягнення ЦСР.</p> <p>3. Ознайомитися з роллю органів місцевого самоврядування в імплементації ЦСР.</p> <p>4. Дослідити міжнародні звіти про прогрес України в досягненні ЦСР.</p> <p>5. Вивчити правові механізми моніторингу ЦСР на національному рівні.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Підготувати правовий аналіз відповідності українського закону ЦСР №5 (гендерна рівність).</p> <p>2. Розробити план імплементації ЦСР №11 (сталі міста) для конкретної громади.</p> <p>3. Проаналізувати кейс адаптації ЦСР в українському праві (наприклад, екологічні норми).</p> <p>4. На основі фабули: Місцева рада не виділила кошти на дитячий майданчик і програму для жінок-підприємниць, хоча це передбачено місцевою стратегією ЦСР. Виконайте завдання: Напишіть висновок суду: чи порушила рада принцип гендерної рівності та ЦСР №5?</p> <p>5. Надати роз'яснення щодо ролі уряду в досягненні ЦСР №16 (мир і справедливість).</p>
<p>Баланс економічного розвитку, екологічної безпеки та соціальної справедливості</p>	<p>Семінарське заняття (4 год.) : індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні Заняття 1:</p> <p>1. Взаємозв'язок принципів справедливості, свободи та відповідальності в правовій доктрині сталого розвитку.</p> <p>2. Конституційні гарантії права на безпечне довкілля (ст. 50 Конституції України) та їх місце</p>	<p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. <i>Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем):</i></p> <p>1. Взаємозв'язок принципів справедливості та свободи в правовій основі сталого розвитку.</p> <p>2. Конституційні гарантії прав на безпечне довкілля: аналіз системи</p>

	<p>в системі прав людини.</p> <p>3. Обмеження прав і свобод з метою забезпечення суспільного блага та довгострокової стабільності (принцип пропорційності).</p> <p>4. Роль бізнесу в дотриманні принципів сталого розвитку. Правові та етичні зобов'язання суб'єктів господарювання.</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Міжнародні та національні правові інструменти запобігання екологічним та соціальним загрозам.</p> <p>2. Практика Європейського суду з прав людини у справах, пов'язаних із захистом прав людини в умовах екологічних викликів (López Ostra v. Spain, Guerra and Others v. Italy).</p> <p>3. Вплив юридичної практики на формування відповідальної поведінки бізнесу в контексті сталого розвитку.</p> <p>4. Етичні дилеми балансу економічних інтересів та екологічної безпеки.</p>	<p>прав людини.</p> <p>3. Міжнародні інструменти запобігання загрозам суспільному благополуччю.</p> <p>4. Роль бізнесу в дотриманні принципів сталого розвитку: етичні та правові аспекти.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Вивчити практику ЄСПЛ у справах Лопес Остра проти Іспанії та Герра та інші проти Італії.</p> <p>2. Проаналізувати конституційні гарантії екологічних прав в Україні.</p> <p>3. Ознайомитися з міжнародними угодами щодо захисту природних ресурсів.</p> <p>4. Дослідити етичні зобов'язання бізнесу в контексті сталого розвитку.</p> <p>5. Вивчити обмеження свобод для забезпечення суспільного блага.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізувати кейс ЄСПЛ щодо захисту прав людини в екологічних справах.</p> <p>2. Розробити правову стратегію для бізнесу з дотримання принципів сталого розвитку.</p> <p>3. На основі фабули: Завод поруч із селом збільшив викиди, посилаючись на «економічну необхідність». Діти почали хворіти на респіраторні захворювання. Виконайте завдання: Напишіть рішення суду, посилаючись на ст. 50 Конституції або справу Лопес Остра проти Іспанії (коротко).</p> <p>4. Підготувати висновок щодо національних інструментів запобігання загрозам.</p> <p>5. Провести етичний аналіз поведінки суб'єктів господарювання.</p>
<p>Децентралізація та місцеве самоврядування як правові</p>	<p>Лекція. План:</p> <p>1. Децентралізація як втілення принципів субсидіарності, автономії та справедливості в</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект</p>

<p>інструменти розвитку громад.</p>	<p>правовій філософії.</p> <p>2. Конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні (ст. 140-146 Конституції України) та їх відповідність Європейській хартії місцевого самоврядування.</p> <p>3. Правове регулювання та концепція реформи децентралізації в Україні.</p> <p>4. Фінансова автономія територіальних громад як умова реалізації проєктів сталого розвитку.</p> <p>Семінарське заняття (4 год.) : індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <p>1. Децентралізація як втілення принципів субсидіарності, автономії та справедливості в правовій філософії.</p> <p>2. Конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні (ст. 140-146 Конституції України) та їх відповідність Європейській хартії місцевого самоврядування.</p> <p>3. Правове регулювання та концепція реформи децентралізації в Україні.</p> <p>4. Фінансова автономія територіальних громад як умова реалізації проєктів сталого розвитку.</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Правові механізми участі громадян у вирішенні питань місцевого значення (громадські слухання, місцеві ініціативи, референдуми).</p> <p>2. Баланс інтересів громади, індивідуальних прав громадян та довгострокових цілей сталого розвитку.</p> <p>3. Практика Європейського суду з прав людини у справах щодо захисту права громад на</p>	<p>основних проблем лекції</p> <p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. <i>Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</i></p> <p>1. Децентралізація як прояв принципу субсидіарності в правовій філософії.</p> <p>2. Конституційні гарантії автономії громад: відповідність міжнародним стандартам.</p> <p>3. Фінансова незалежність місцевих бюджетів для проєктів сталого розвитку.</p> <p>4. Етичні принципи в прийнятті рішень органами місцевого самоврядування.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Вивчити Європейську хартію місцевого самоврядування.</p> <p>2. Проаналізувати Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».</p> <p>3. Ознайомитися з практикою ЄСПЛ у справах Черепков проти Росії та Гургенідзе проти Грузії.</p> <p>4. Дослідити механізми залучення громадян до управління громадою.</p> <p>5. Розкрити поняття балансу інтересів у розвитку громад.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізувати процес децентралізації в українській громаді.</p> <p>2. Розробити стратегію фінансової автономії для місцевої громади.</p> <p>3. На основі фабули: Обласна рада скасувала рішення громади про встановлення сонячних панелей на школі, бо «це не їхня компетенція».</p> <p>Виконайте завдання: Напишіть висновок: чи порушила обласна рада принцип автономії громади (ст.</p>
--	---	---

	<p>самоврядування (Cherepkov v. Russia, Gurgenidze v. Georgia).</p> <p>4. Етичні принципи діяльності посадових осіб місцевого самоврядування та їх відповідність засадам сталого розвитку.</p>	<p>140-146 Конституції або Європейської хартії)?</p> <p>4. Підготувати правовий висновок щодо механізму захисту прав на самоврядування.</p> <p>5. Провести аналіз етичних викликів у прийнятті рішень місцевими лідерами.</p>
<p>Освіта, культура, наука та інформаційна безпека у правовій системі сталого розвитку.</p>	<p>Лекція . План:</p> <p>1. Освіта, культура та наука як основи формування свідомого суспільства, орієнтованого на принципи сталого розвитку.</p> <p>2. Конституційні гарантії права на освіту (ст. 53 Конституції України) та свободи культурної діяльності.</p> <p>3. Міжнародні стандарти права на освіту та культуру (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, документи ЮНЕСКО).</p> <p>4. Національне законодавство України про освіту, культуру та наукову діяльність та його зв'язок із Цілями сталого розвитку.</p> <p>Семінарське заняття (4 год.): індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <p>5. Освіта, культура та наука як основи формування свідомого суспільства, орієнтованого на принципи сталого розвитку.</p> <p>6. Конституційні гарантії права на освіту (ст. 53 Конституції України) та свободи культурної діяльності.</p> <p>7. Міжнародні стандарти права на освіту та культуру (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, документи ЮНЕСКО).</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції</p> <p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. <i>Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</i></p> <p>1. Освіта як основа формування свідомого суспільства в контексті сталого розвитку.</p> <p>2. Правові механізми захисту культурної спадщини в Україні.</p> <p>3. Баланс свободи слова та інформаційної безпеки: аналіз практики ЄСПЛ.</p> <p>4. Інтеграція принципів сталого розвитку в правову освіту юристів.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Вивчити Закон України «Про освіту» та його зв'язок зі цілями сталого розвитку.</p> <p>2. Проаналізувати міжнародні документи ЮНЕСКО щодо захисту культурної спадщини.</p> <p>3. Ознайомитися з практикою ЄСПЛ у справах Handyside v. the United Kingdom та Delfi AS v. Estonia.</p> <p>4. Дослідити заходи з регулювання кібербезпеки в Україні.</p> <p>5. Вивчити роль науки в досягненні ЦСР.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізувати кейс захисту</p>

	<p>8. Національне законодавство України про освіту, культуру та наукову діяльність та його зв'язок із Цілями сталого розвитку.</p> <p>Заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавче регулювання захисту інформації, кібербезпеки та протидії дезінформації в Україні. 2. Баланс між свободою слова, правом на інформацію та захистом суспільства від інформаційних загроз. 3. Практика Європейського суду з прав людини у справах щодо свободи вираження поглядів та інформаційної безпеки (Handyside v. the United Kingdom, Delfi AS v. Estonia). 4. Інтеграція принципів сталого розвитку в правову освіту та професійну підготовку юристів. Правові механізми захисту культурної спадщини. 	<p>прав на освіту в умовах безпекових викликів та конфліктів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Розробити стратегію інтеграції цілей сталого розвитку в освітню програму. 3. На основі фабули: Місцева влада заблокувала сайт громадської організації, яка писала про екологічні проблеми заводу, назвавши це «дезінформацією». Виконайте завдання: Напишіть рішення суду, посилаючись на ст. 34 Конституції або справу Handyside v. UK / Delfi v. Estonia (коротко). 4. Підготувати висновок щодо ситуації в Україні з реалізації заходів підтримки культурного розмаїття. 5. Провести аналіз викликів етичної поведінки в правовій освіті.
<p>Соціальна інклюзія, гендерна рівність і професійна етика юриста.</p>	<p>Лекція. План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття справедливості, недискримінації та соціальної інклюзії в правовій філософії сталого розвитку. 2. Конституційні засади рівності прав і свобод людини та громадянина (статті 21, 24 Конституції України) та їх практичне застосування в діяльності органів влади та правоохоронних структур. 3. Міжнародно-правові стандарти протидії дискримінації та забезпечення рівних можливостей (Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 14 Європейської конвенції з прав людини). 4. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» як інструмент реалізації принципів інклюзії на національному та 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції</p> <p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. <i>Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</i> 1. Поняття соціальної інклюзії в правовій філософії сталого розвитку. 2. Конституційні принципи рівності: практичне застосування в Україні. 3. Професійна етика юриста в захисті прав маргіналізованих груп. 4. Аналіз практики ЄСПЛ у справах про дискримінацію. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p>

	<p>місцевому рівнях.</p> <p>Семінарське заняття (6 год.) : індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття справедливості, недискримінації та соціальної інклюзії в правовій філософії сталого розвитку. 2. Конституційні засади рівності прав і свобод людини та громадянина (статті 21, 24 Конституції України) та їх практичне застосування в діяльності органів влади та правоохоронних структур. 3. Міжнародно-правові стандарти протидії дискримінації та забезпечення рівних можливостей (Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 14 Європейської конвенції з прав людини). 4. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» як інструмент реалізації принципів інклюзії на національному та місцевому рівнях. <p>Заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи професійної етики юриста при роботі з уразливими групами населення (незалежність, конфіденційність, неупередженість, справедливість). 2. Балансування інтересів клієнта, суспільства та принципів сталого розвитку в адвокатській та правоохоронній діяльності. 3. Практика Європейського суду з прав людини у справах про дискримінацію за ознаками 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити зміст Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) та її імплементацію в Україні. 2. Проаналізувати Конвенцію ООН про права осіб з інвалідністю. 3. Ознайомитися з практикою ЄСПЛ у справах D.H. and Others v. the Czech Republic та Nachova and Others v. Bulgaria. 4. Дослідити Закон України про протидію дискримінації. 5. Вивчити етичні принципи адвокатури в захисті прав людини і громадянина. <p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати наявні проблеми, пов'язані з дискримінацією за гендерною ознакою. 2. Розробити стратегію адвокації прав осіб з інвалідністю. 3. На основі фабули: Жінку не взяли на посаду в громадській раді, бо «жінки погано розуміються в бюджеті». Вона подала скаргу. Виконайте завдання: Напишіть висновок суду: чи є це дискримінацією? 4. Підготувати етичний висновок для юриста в інклюзивній справі. 5. Провести аналіз реалізації поняття балансу інтересів у захисті меншин.
--	---	---

	<p>статі, етнічної належності, віку чи інвалідності (D.H. and Others v. the Czech Republic, Nachova and Others v. Bulgaria).</p> <p>4. Адвокація та правовий захист прав жінок, осіб з інвалідністю, національних меншин та інших маргіналізованих груп як складова сталого розвитку громад.</p> <p>Заняття 3:</p> <p>1. Етична відповідальність юриста та правоохоронця при виявленні та протидії дискримінаційним практикам у громаді.</p> <p>2. Застосування статті 14 Європейської конвенції з прав людини в українській судовій та правоохоронній практиці.</p> <p>3. Роль правоохоронних органів у запобіганні дискримінації, забезпеченні соціальної інклюзії та гендерної рівності.</p> <p>4. Інтеграція принципів гендерної рівності, недискримінації та інклюзії в професійну підготовку, підвищення кваліфікації та самоосвіту юристів і правоохоронців.</p>	
<p>Вплив збройних конфліктів на реалізацію ЦСР та правові стратегії відновлення.</p>	<p>Семінарське заняття (6 год.) : індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <p>1. Вплив збройних конфліктів на принципи справедливості, гуманізму, верховенства права та сталого розвитку суспільства.</p> <p>2. Наслідки війни в контексті досягнення Цілі сталого розвитку №16 (мир, справедливість та сильні інститути).</p> <p>3. Відповідальність юристів, адвокатів та правоохоронців у забезпеченні та захисті прав людини в умовах збройного конфлікту та постконфліктного</p>	<p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <p>1. Вплив війни на досягнення ЦСР: аналіз 16-ї ЦСР.</p> <p>2. Міжнародне гуманітарне право в умовах конфліктів в Україні.</p> <p>3. Правові механізми компенсацій для жертв збройних конфліктів.</p> <p>4. Роль транзитивного правосуддя в постконфліктному відновленні.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Вивчити Женевські конвенції</p>

	<p>періоду.</p> <p>4. Основні норми міжнародного гуманітарного права (Женевські конвенції 1949 року та Додаткові протоколи) та особливості їх застосування й імплементації в правовій системі України.</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Правові механізми захисту прав людини та цивільного населення під час збройного конфлікту та в постконфліктний період.</p> <p>2. Практика Європейського суду з прав людини та Міжнародного кримінального суду у справах, пов'язаних із порушеннями норм міжнародного гуманітарного права (Isayeva v. Russia, Khashiyev and Akayeva v. Russia).</p> <p>3. Законодавче регулювання статусу та прав внутрішньо переміщених осіб в Україні (Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб») та міжнародні стандарти (Керівні принципи ООН щодо внутрішньо переміщених осіб).</p> <p>4. Правові інструменти репарацій, компенсацій жертвам збройних конфліктів та механізми відновлення зруйнованої інфраструктури.</p> <p>Заняття 3:</p> <p>1. Роль механізмів транзитивного правосуддя (правосуддя переходу) у відновленні соціальної згуртованості та довіри в постконфліктному суспільстві.</p> <p>2. Етичні та професійні аспекти діяльності юристів і правоохоронців у сприянні діалогу, примиренню та відновленню довіри між різними групами населення.</p> <p>3. Фінансові та правові механізми реалізації проєктів</p>	<p>1949 року.</p> <p>2. Проаналізувати Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».</p> <p>3. Ознайомитися з практикою ЄСПЛ у справах Isayeva v. Russia та Khashiyev and Akayeva v. Russia.</p> <p>4. Дослідити міжнародні програми відновлення після конфліктів.</p> <p>5. Вивчити роль юристів у відновленні довіри до влади та правоохоронних органів.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізувати наявні механізми захисту прав ВПО в Україні.</p> <p>2. Розробити стратегію стягнення й отримання репарацій для жертв війни.</p> <p>3. На основі фабули: ВПО з окупованих територій не отримали компенсацію за зруйноване житло, бо «немає коштів у бюджеті громади»</p> <p>Виконайте завдання: Напишіть рішення суду: чи зобов'язана громада/держава надавати компенсацію?</p> <p>4. Підготувати висновок щодо механізму надання фінансування відновлення.</p> <p>5. Надати аналіз суті поняття діалогу в постконфліктному суспільстві.</p>
--	---	---

	<p>відновлення та реконструкції (національні програми, міжнародна допомога, донорські фонди).</p> <p>4. Роль правоохоронних органів, юридичної спільноти та органів місцевого самоврядування у забезпеченні сталого постконфліктного відновлення територіальних громад.</p>	
<p>Глобалізація, міжнародне партнерство та роль України у світовій системі сталого розвитку.</p>	<p>Лекція. План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баланс між процесами глобальної інтеграції та збереженням національної правової ідентичності та суверенітету. 2. Роль міжнародного співробітництва та глобальних партнерств у досягненні Цілей сталого розвитку ООН. 3. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як основний інструмент гармонізації українського законодавства у сфері сталого розвитку. <p>Вплив рішень міжнародних судових органів (Європейський суд з прав людини, Міжнародний суд ООН) на національну правову систему та практику України.</p> <p>Семінарське заняття (6 год.) : індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні</p> <p>Заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Баланс між процесами глобальної інтеграції та збереженням національної правової ідентичності та суверенітету. 5. Роль міжнародного співробітництва та глобальних партнерств у досягненні Цілей сталого розвитку ООН. 6. Угода про асоціацію між Україною та Європейським 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції</p> <p><i>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ol style="list-style-type: none"> 1. Баланс глобалізації та національної ідентичності в праві. 2. Адаптація українського права до стандартів ЄС: Угода про асоціацію. 3. Роль України в рекомендаціях Організації економічного співробітництва та розвитку щодо реалізації сталого розвитку. 4. Вплив міжнародних судів на національну правову систему. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити зміст Угоди про асоціацію Україна-ЄС. 2. Проаналізувати <i>acquis communautaire</i> та їх втілення на шляху європейської інтеграції України. 3. Ознайомитися з практикою ЄСПЛ у справі <i>Al-Saadoon and Mufdhi v. the United Kingdom</i>. 4. Дослідити роль України в глобальних ініціативах ООН. 5. Вивчити вплив Міжнародного суду ООН на українське право.

	<p>Союзом як основний інструмент гармонізації українського законодавства у сфері сталого розвитку.</p> <p>7. Вплив рішень міжнародних судових органів (Європейський суд з прав людини, Міжнародний суд ООН) на національну правову систему та практику України.</p> <p>Заняття 2:</p> <p>1. Правові аспекти гармонізації українського законодавства з <i>acquis communautaire</i> Європейського Союзу в сферах екології, соціальної політики та економічного розвитку.</p> <p>2. Практика Європейського суду з прав людини у справах, пов'язаних із міжнародним співробітництвом, правами людини та виконанням міжнародних зобов'язань (<i>Al-Saadoon and Mufdhi v. the United Kingdom</i>).</p> <p>3. Участь України у діяльності Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): виконання рекомендацій щодо економічного зростання, соціальної політики та екологічної безпеки.</p> <p>4. Вплив глобалізації на функціонування національної правової системи та принципів верховенства права в Україні.</p> <p>Заняття 3:</p> <p>1. Перспективи повноправної інтеграції України до Європейського Союзу та ОЕСР у контексті реалізації Цілей сталого розвитку.</p> <p>2. Етичні, антикорупційні та добросовісні аспекти виконання міжнародних зобов'язань та міжнародного партнерства.</p> <p>3. Роль правоохоронних органів, адвокатури та юридичної спільноти у забезпеченні виконання міжнародних зобов'язань</p>	<p>Практичні завдання:</p> <p>1. Проаналізувати перспективи та наявні успіхи міжнародного партнерства України.</p> <p>2. Проаналізувати наявні досягнення та проблеми у здійсненні гармонізації законодавства з ЄС.</p> <p>3. На основі фабули: Місцева влада видала дозвіл на будівництво заводу без оцінки впливу на довкілля, хоча це вимагає Угода про асоціацію з ЄС. Виконайте завдання: Напишіть висновок суду: чи порушено зобов'язання перед ЄС?</p> <p>4. Підготувати висновок щодо виконання рекомендацій Організації економічного співробітництва для України.</p> <p>5. Провести аналіз ролі правової діяльності в глобальних стандартах.</p>
--	---	---

	<p>України в сфері сталого розвитку.</p> <p>4. Значення постійної самоосвіти, професійного розвитку та критичного мислення правоохоронця в умовах глобалізації, європейської інтеграції та міжнародного співробітництва.</p>	
--	--	--

Основні інформаційні джерела

1. Стратегія сталого розвитку : курс лекцій [Електронний ресурс] / Національний університет цивільного захисту України ; упоряд. О. В. Семенець [та ін.]. Харків : Репозитарій НУЦЗУ, 2022. 1 електрон. опт. диск (PDF ; 3,5 Мб). Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/18306/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>
2. Сталий розвиток міст і регіонів ЄС : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Дніпровський гуманітарний університет ; упоряд. О. В. Семенець, І. В. Кравець. Дніпро : ДГУ, 2022. 1 електрон. опт. диск (PDF ; 4,8 Мб). Режим доступу: https://dpu.edu.ua/images/Documents/NAUKA/Naukova%20biblioteka/Navcalno-metodicna%20literatura/S/Stalij%20rozvitok%20mist%20i%20regioniv%20ES_compressed.pdf
3. Лекції для студентів з питань сталого розвитку [Електронний ресурс] / Центр сталого інноваційного розвитку ; упоряд. О. В. Семенець [та ін.]. Київ : Центр сталого інноваційного розвитку, 2021. 1 електрон. опт. диск (PDF ; 2,1 Мб). Режим доступу: https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/lections-for-students_for-web-2020.pdf (дата звернення: 18.01.2026).
4. Кацавець Р.С. Професійна етика юриста. Навчальний посібник. 2-е вид., доповнене. Київ: Алерта, 2022. 246 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/profesiyna-etika-yurista.pdf?srsId=AfmBOoqxBEkhkKHFuyQggFV4GLWsnU3iikyuYJTD9Hg42L1FiYDTwRx>

5. Шпильова Ю. Сталий розвиток сільських територій України в умовах децентралізації влади. Київ, 2019. 308 с.

6. Правова модель сталого розвитку України: монографія / під заг. ред. чл.-кор. НАН України В.А. Устименка. Київ : НАН України, ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова НАН України», 2021. 296 с. URL:

https://hozpravoreposit.kyiv.ua/bitstream/handle/765432198/148/Pravova_model_mono_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Продан В.І. Парадигма гендерної інклюзії у праві на освіту: вітчизняний та міжнародний досвід. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2023. Серія: Право. Вип. 79. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/10/57-1.pdf>

8. Ладиченко В. Інституційно-правові засади імплементації глобальних цілей сталого розвитку у національну екологічну політику України. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 9 (37). URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/14722>

9. Європейська хартія місцевого самоврядування : ратифікована Законом України від 15.07.1997 № 452/97-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036

10. Паризька угода за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату : ратифікована Законом України від 14.07.2016 № 1469-VIII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161#Text (дата звернення: 18.01.2026).

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

~ пакет програмних продуктів Microsoft Office;
~ мультимедійні засоби, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, сутність людини, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах.

~ Політика щодо термінів виконання та перескладання:

~ умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- ~ сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;
- ~ Перескладання тем реалізується у таких формах:
 - ~ усне і письмове опитування;
 - ~ обговорення проблемних питань;
 - ~ написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення

Поточному контролю підлягають:

- ~ глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- ~ доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- ~ рецензія на виступ;
- ~ участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- ~ глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- ~ письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- ~ якість самостійного опрацювання питань;
- ~ систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції, семінарські і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських та практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів) Мах 60%								Підсумковий контроль залік	Підсумкова кількість балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Мах 40%	
5	5	5	5	5	5	5	5		Мах 100%

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям

35-59	незадовільно	Гх	необхідне перескладання
1-34		Г	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

Завідувач кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Максим ПЕНДЮРА

Доцент кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

Вікторія ПИЛИПЕНКО

Старший викладач кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Ольга НАЗАРЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії, історії та філософії права навчально-наукового інституту права та психології НАВС протокол № 15 від 4 липня 2025 року

Завідувач кафедри

Максим ПЕНДЮРА